

Jaime Nubiola: „Vzdělávat znamená vždy vzdělávat ve svobodě“

Jaime Nubiola je emeritním profesorem na Filosofické fakultě Navarrské univerzity. V rozhovoru se zamýšlí nad tím, jak důležité je být dobrým učitelem, doprovázet mladé lidi, jak je důležitá svoboda, umění žít, krása a rovněž i víra.

03.08.2025

Podle Jaime Nubioly dobrý profesor „musí být kompetentní, musí znát svůj předmět a vědět, jak učit, na druhém místě musí být opravdový, příkladný, a na třetím místě musí mít své žáky rád, a to je nejvíce důležité. Profesor musí mít své žáky rád, chce, aby žáci rostli, učili se, aby byli stále lepšími.

Přichází mi na mysl jedna Plutarchova věta, která říká, že „vzdělávat neznamená naplnit nádobu, ale zažehnout oheň“, dobří profesori dokáží vzbudit chuť k učení.“ Právě z tohoto důvodu razí Nubiola, že vzdělávání nerovná se indoktrinaci - to by bylo špatné vzdělávání -, protože „vzdělávat znamená vždy vzdělávat ve svobodě“.

Jako profesor předává velkou vášeň probouzející v jeho žácích zvědavost a vyzývá je k přemýšlení, i když to jsou to mnohdy oni sami, kteří se

tomu vzpírají, neboť dle nich „kdo přemýšlí, je zaslepen“ nebo může i trpět. Profesor Nubiola našel laskavý způsob, jak žáky vést k tomu, aby přemýšleli. Mají psát o věcech, které je oslovují, a tak se otevřít k dialogu: není to nic většího, ani menšího než Sokratova metoda, vysvětluje.

Nepospíchat. To je jeho způsob života. Užívat života a uvádět to pomalu do praxe, jak sám říká: zastavit se „abychom se mohli těšit z krásy a rozjímat o krásných věcech života; nacházet radost v duchovním životě je nakažlivé“. A toto vše v naprosté svobodě, protože aby se probudil kritický duch, k četbě nebo formaci se nesmí nutit.

Tyto úvahy pomáhají tomuto filosofu přiblížit se světu víry, „lidé se křesťansky formují ve škole, ve farnosti, v rodině, ale vždy přijde okamžik, jak je to v případě

dospívání, kdy se tato formace zpochybňuje, někteří přestanou praktikovat a jiní začnou uvažovat podle svého“. Potvrzuje se tím, že tato cesta je „správně žitá víra, promyšlená a přijímaná, která naši svobodu rozšiřuje“.

Víra a kultura

Jako správný filosof, Jaime Nubiola se nevyhýbá žádné otázce. Jakmile jsme vstoupili na pole víry, děláme pokroky a hovoříme o kultuře a lásce ke svobodě. V jedné z jeho nedávných knih, „Pensadores de frontera“, autor představuje dvacet myslitelů a myslitelů z nedávné minulosti, s významnými poselstvími, nad kterými se dnes můžeme zamýšlet.

Stručné kapitoly této knihy nás zvou k zamyšlení nad původními texty jednotlivých autorů a promýšlení vlastní víry v kulturním kontextu naší doby. Autor se svěruje, že

„existují knihy, které mění život. Já jsem objevil Cestu od Josemaríi a přečetl jsem ji během jednoho večera a noci. Řekl jsem si: ‚Tato kniha mění můj život, chci poznat jejího autora.‘“

Ujišťuje nás, že víra, která se nestane součástí kultury, není úplná, což je myšlenka, jež převzal od sv. Jana Pavla II. Přijmout, promýšlet, žít víru v kulturním prostředí je skutečnost nesoucí v sobě pluralismus.

Neexistuje jediný způsob jak žít křesťanské povolání. „Víra musí prosytit náš život. Ústřední částí poselství Opus Dei spočívá v tom, že svatost se uskutečňuje v naší profesionální práci, v našich rodinných, společenských vztazích. Na svátostném životě není nic jedinečného, výjimečného,“ říká Nubiola.

Mluvíme o potřebě, aby „křesťan používal i rozum, Ježíš Kristus se nenásleduje jen srdcem ale i hlavou“.

Potřebujeme intelektuály, kteří milují pravdu, protože jak říká evangelista sv. Jan „pravda vás osvobodí“ (Jan 8,31).

Mluvit o Bohu v současném světě

Jak hovořit o Bohu v sekularizovaném světě? Nubiola se odkazuje na několik slov svatého Augustina: „Pozdě jsem si tě zamiloval, krásu tak dávná a přece tak nová, pozdě jsem si tě zamiloval! Hle, tys byl uvnitř, když já jsem byl venku, a tam jsem tě hledal.“ Takto dává do souvislosti krásu a vnitřní svět, což je podle Nubioly způsob, jak mluvit o Bohu v současné době.

Křesťanská identita znamená milovat se navzájem, být lidmi laskavými, srdečnými, kteří naslouchají. Všichni si neseme nějaká zranění, omezení, chyby, které nás od Boha a druhých vzdalují, ale pokud se nad nimi zamýšlíme, můžeme je napravit,

zlepšit, narovnat a proměnit tyto šrámy v ozdoby.

Pro tohoto profesora „jde o to proměnit náš život v to nejlepší umělecké dílo, kterého je člověk schopen. Doporučuji, abychom měli po ruce notýsek, kam bychom si zaznamenávali své myšlenky. Přináší nám to pokoj, odlehčuje našim starostem a když člověk dojde na konec svého života, může říci: toto je to, co jsem chtěl učinit s pomocí nebe a ostatními lidmi, a dopadlo to dost dobře.“

.....

pdf | dokument generován automaticky
z <https://opusdei.org/cs-cz/article/jaime-nubiola-vzdelavat-namena-vzdy-vzdelavat-ve-svobode/> (30.03.2026)